gemeente Rheden

Rheden | De Steeg | Ellecom | Spankeren | Laag-Soeren

Gemeentehuis Hoofdstraat 3 | 6994 AB De Steeg | Postbus 9110 | 6994 ZJ De Steeg
T (026) 49 76 911 | F (026) 49 76 518 | E gemeente@rheden.nl | www.rheden.nl

Aan de leden van de Gemeenteraad Rheden

| datum | zaaknummer | uw brief/kenmerk |
|---|---|---|
| 7 december 2021 | | |
| **behandeld door** | **doorkiesnummer** | **bijlage(n)** |
| M. van den Bosch | | |

**onderwerp**
Continueren uitvoeren werkgeverschap Wsw door Scalabor

Beste raadsleden,

Met deze brief informeren wij u graag dat wij voor een periode van drie jaar nieuwe afspraken hebben gemaakt voor de werkplekken van de Rhedense Sociale Werkvoorziening (SW)-medewerkers bij of via Scalabor. Nieuw in deze afspraken is de bijdrage die Scalabor van gemeenten krijgt voor de begeleiding en ontwikkeling van SW-medewerkers. De afbouw van de SW en de financiële consequenties die daarmee gepaard gaan, vormen een landelijk (financieel) vraagstuk. Ook Scalabor ondervindt de gevolgen van deze afbouw en ziet zich genoodzaakt om vanaf 2023 gemeenten om een financiële bijdrage te vragen, zodat zij de ouder wordende doelgroep op een goede wijze kunnen blijven ondersteunen. Door nu afspraken te maken voor de periode 2023-2025 kunnen we enerzijds onze SW'ers continuïteit en zekerheid bieden en anderzijds inspelen op nieuwe ontwikkelingen in de landelijke wetgeving rondom sociale ontwikkelbedrijven, waarop we dan vanaf 2025 kunnen anticiperen.

## Passende werkplekken voor alle SW'ers

De Wet sociale werkvoorziening (Wsw) is bedoeld voor mensen die door een lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap niet onder normale omstandigheden kunnen werken.[1] Sinds 2018 voert Scalabor naar tevredenheid de Wsw-taken uit voor ruim 2.000 mensen in de regio Midden-Gelderland met een SW-indicatie. SW-medewerkers kunnen niet zomaar bij elke werkgever aan de slag. Het streven is wel om voor hen, voor zover dit passend is, een zo regulier mogelijke werkplek te vinden. Scalabor realiseert hiertoe op basis van individuele ontwikkelplannen passende werkplekken voor alle SW-medewerkers. Voor Rheden gaat het om 215 inwoners (184 fte) (peildatum oktober 2021).

## Tevredenheid stijgt, verzuim daalt

Toen Scalabor in 2018 van start ging, maakten we via de Regeling uitvoering Wsw door Scalabor B.V. afspraken voor vijf jaar. Per 1 januari 2023 lopen de huidige contractafspraken af. Eind 2020 heeft de formeel werkgever, Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR), voor de gemeenten een evaluatieonderzoek uitgevoerd. Hieruit bleek dat alle partijen positief terugkijken op de wijze waarop invulling is gegeven aan het materieel werkgeverschap door Scalabor. Naast tevredenheid over de dienstverlening van Scalabor voor de SW-medewerkers, zijn alle partijen vooral ook positief over de 'rust' die na 2018 is ontstaan na jaren van

[1] Per 1 januari 2015 (invoering van de Participatiewet) kunnen er geen nieuwe mensen meer instromen in de Wsw. Alleen mensen die voor die datum al een SW-indicatie hadden én in SW-verband aan de slag waren, komen in aanmerking voor verlenging van die indicatie.

turbulentie. Ook ten tijde van corona lukt het Scalabor om open te blijven en haar medewerkers een veilige werkplek te bieden.

Uit het medewerkerstevredenheidonderzoek dat Scalabor ieder jaar onder haar medewerkers uitvoert, blijkt dat de tevredenheid stijgt en het verzuim tot onder het landelijk gemiddelde daalt. Als we kijken naar de afspraken die we de afgelopen jaren met Scalabor maakten, zien we goede resultaten: 53 procent van de medewerkers is extern gedetacheerd bij (reguliere) opdrachtgevers en 85 procent heeft een individueel ontwikkelplan (IOP).[2]

Wat ons betreft dus alle reden om te zorgen dat onze SW'ers ook in de toekomst bij Scalabor kunnen blijven werken.

**Nieuwe afspraken**
We vinden het belangrijk om onze SW'ers continuïteit en zekerheid te bieden. Dat staat voor ons voorop. Zij hoeven zich geen zorgen te maken over het werk dat zij vaak al jaren doen. We hebben nu voor de periode 2023-2025 nieuwe afspraken met Scalabor gemaakt. Deze zijn verwerkt in de 'Regeling uitvoering Wsw door Scalabor B.V. 2023-2025'. We kiezen daarbij bewust voor een periode van drie jaar. Zowel Scalabor als gemeenten verwachten in die tijd meer zicht te hebben op nieuwe ontwikkelingen in de landelijke wetgeving rondom sociale ontwikkelbedrijven, waar we dan vanaf 2025 op moeten anticiperen.

**Financiële bijdrage begeleiding en ontwikkeling van onze SW'ers**
Bij de overname van Presikhaaf Bedrijven in 2018 was het vooral belangrijk het proces zo soepel mogelijk te laten lopen om alle medewerkers op een goede manier bij Scalabor onder te brengen. Omdat Scalabor op dat moment nog geen goed inzicht kon bieden in de (begeleidings)kosten per SW'er, is een 'om niet' afspraak gemaakt. Scalabor financiert hierbij met de huidige opbrengst van de SW-medewerkers de begeleiding en ontwikkeling van SW-medewerkers. De huidige kosten voor gemeenten bestaan dus uit de loonkosten en de kosten die samenhangen met het formeel werkgeverschap dat is belegd bij de MGR. Dat zijn de kosten voor de MGR plus de kosten voor de personeels- en salarisadministratie. Deze kosten zijn verwerkt in de gemeentelijke begroting.

*Afbouw SW zorgt voor onvermijdelijke tekorten*
De afbouw van de SW en de financiële consequenties die daarmee gepaard gaan, vormen een landelijk vraagstuk. Brancheorganisatie Cedris constateerde al eerder een ouder wordende populatie met minder productiviteit en een hoger ziekteverzuim, die daarom meer aangewezen is op relatief duurdere werksoorten. Ook Scalabor ondervindt gevolgen van deze afbouw. Daar waar de eerste jaren de exploitatie van Scalabor kostendekkend was voor de aantallen mensen en zij de uitvoering Wsw 'om niet' kon doen, voorziet Scalabor nu oplopende tekorten. Zij zien een gemiddelde daling van 6 procent van het aantal SW-medewerkers en een vergrijzing - en daarmee mindere belastbaarheid - van de doelgroep Wsw. Scalabor heeft daarom aangegeven de Wsw-taken niet meer volgens de huidige afspraken te kunnen uitvoeren en ziet zich genoodzaakt om vanaf 2023 een bijdrage te vragen aan gemeenten voor de begeleiding van SW-medewerkers. Wij zien de landelijke trend en de gevolgen die daarmee gepaard gaan en begrijpen dat Scalabor zich genoodzaakt ziet om vanaf 2023 per SW'er (fte) een bijdrage te vragen. En dat het hier om onvermijdelijke kosten gaat.

In de begroting 2022 (en de jaren daarvoor) is dit reeds als risico opgenomen. Vanaf het aangaan van de afspraken in 2018 voorzagen we al dat de financiële afspraken met

[2] In verband met COVID-19 maatregelen waarbij trajectbegeleiders niet op de werkplek van de medewerkers mochten komen was het aantal IOP's in de loop van 2020 onder het te realiseren percentage van 85% gedaald. Er wordt in 2021 een inhaalslag gemaakt waarbij de grens van 85% in juni in ieder geval weer was bereikt.

Scalabor zouden kunnen veranderen. Niet helder was echter op welke wijze. Om die reden hebben we het dan ook steeds een plek gegeven in de risicoparagraaf bij de begroting. Nu hebben we een concreet aanbod van Scalabor en zullen we deze financiële consequenties mee moeten nemen bij de begroting 2023. De bijdrage in 2023 is op dit moment berekend op 297 duizend euro, in 2024 op 377 duizend euro en in 2025 op 424 duizend euro. Deze bedragen kunnen nog wijzigen op basis van actuelere inzichten van de uitstroom SW.

Een belangrijke notie hierbij is dat Scalabor in de berekeningen ervan uit is gegaan dat alle gemeenten het werkgeverschap Wsw bij Scalabor continueren. Wanneer er gemeenten zijn die hun SW-medewerkers vanaf 2023 niet bij of via Scalabor laten werken, heeft dat een effect op het tarief en is (voor de andere gemeenten) een nieuwe berekening aan de orde.

*Mogelijke verlaging SW-kosten 2023*
In de septembercirculaire 2021 heeft het Rijk aanvullende corona-omzetcompensatie aangekondigd voor de bedrijven die de SW uitvoeren. De eerste twee tranches compensatiegelden voor 2020 hebben gemeenten volgens het doel van de compensatie (omzetderving van bedrijven die de SW uitvoeren) overgemaakt aan Scalabor. In samenspraak met Scalabor is nu afgesproken dat de gemeenten de aangekondigde compensatiegelden SW voor 2021 niet direct aan Scalabor overmaken maar in hun gemeentelijke begroting verwerken. Daarbij het doel van deze compensatie niet uit het oog verliezend en in te zetten voor tekorten op de SW-kosten. Het reserveren van deze middelen voor deze regeling zorgt voor gedeeltelijke kostendekking in 2023. Het bedrag wordt voor Rheden geschat op minimaal € 111 k eenmalig. Ook dit nemen we mee in de voorbereiding van de begroting 2023.

**Doorkijk na 2025**
Naar de toekomst toe ligt onze zorg bij hoe we passende werkplekken voor onze SW’ers kunnen behouden, kunnen vinden en deze ook kunnen bekostigen. We volgen de komende jaren de landelijke discussie over de arbeidsontwikkelbedrijven op de voet. Daarnaast doen we nog steeds veel ervaring op met Scalabor als arbeidsontwikkelbedrijf voor inwoners die een beroep doen op de participatiewet. Dit zijn belangrijke ingrediënten om een goed beeld te ontwikkelen op het behoud en de bekostiging van werkplekken voor inwoners die langdurig een beroep doen op ondersteuning, zoals de SW-medewerkers.

**Besluit**
Elke gemeente besluit of zij middels deze aangepaste regeling het uitvoerend werkgeverschap voor hun SW’ers bij Scalabor wil continueren. Gezien de tevredenheid van onze SW’ers, de resultaten, onze tevredenheid over Scalabor als uitvoerend werkgever en het behoud van goede en passende werkplekken, hebben wij besloten met Scalabor door te gaan.

Vertrouwende u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben,

Met vriendelijke groet,

Ronald Haverkamp,
wethouder